

Debatt

Debattredaktør

Elisabeth Skarsbø Moen

Debattredigerer

Knut Åge Hansen

Kronikker og replikker sendes til debatt@vg.no
 Leserinnlegg til sidet@vg.no
Hovedkronikk: 4500 tegn
Replikk: 3000 og 1500 tegn

Alle innlegg blir vurdert i løpet av en uke, og alle får svar. **TELEFON 22 00 00 00**

SITATET

Eg var redaktør for studentavisa Apropos og hadde alt utvikla ein viss arroganse

Erling Lægereid ser tilbake på året 1959. (Dag og Tid).

KLIPPET

Ahead of strike, British Airways asks frequent flyers for help

Etter å ha behandlet dem som kongelige i årevis, ber British Airways sine elitekunder om en tjeneste. Selskapet forbereder seg på streik og har sendt en e-post der de ber sine 1200 beste kunder om å snakke godt om selskapet.

www.cnn.com

FOLKET MENER

– Stønad til sosialklienter!

Hvorfor blir ikke regjeringen enig om en felles og betydelig støtte til sosialklientene? Som om det koster mye å holde fattige, utslitte mennesker – de har bare et liv de også - i live på en relativt anstendig måte. Til og med Haakon Lie sa det.

Så er det dette rusmisbruket en del har, som er så anstendig. Over 90 % av dem som bruker over 90 % av kokainet her til lands er respektable arbeidsfolk i de fleste inntektsklasser – er min påstand. Og rusomsorgen er en skandale, som resten av Helse-Norge.

Men Ap neglisjerer sosialsatsningene, fordi de vil konkurrere med Høyre og Frp om gunsten til de aller rikeste, hovedsaken nå blir å støtte Giske og hans krets av

Foto: SCANPIX

kakse og kapitalister. Ap fornyer seg, det hjelper ikke med rallarhatten til Jonsen. Den kostet mer enn en gjennomsnittlig, månedlig sosialsats. Slik er det når en har glemt sine røtter, og forakter/ neglisjerer de svake og utstøtte.

«Script», vgd.no

SMS-INNLEGG

Jeg synes at Norge skal trekke seg som deltager i årets Melodi Grand Prix. NRK har ikke råd til at vi vinner, ikke jeg heller! Det blir høyere tv-lisens, og den regningen burde vært tatt bort for lenge siden!

Hans Erik, Jevnaker

Så nå er Norge favoritt igjen, det slår aldri feil. Didrik kan heller ikke synge engelsk, det høres dumt ut! Vi skal være glad for at vi automatisk går til finalen!

Erik, Lillestrøm

Det var ikke jeg som oppfant takrennen, men hva med en enkel rassikring bak takrennen? Isen smelter langsomt, og renner ned i takrennen. Det handler bare om et lite metallgjerde.

Berit

Systemsvikt u

- Mot legens råd ble 30-åringen sittende isolert i varetektscelle. Noen dager senere henger hun seg.
- Et år senere henger en 50-årig mann seg i det samme fengselet. Hans liv berges ved en tilfeldighet.
- Det må utarbeides retningslinjer for håndtering av uenighet mellom helsetjeneste og kriminalomsorg.

KRIMINALOMSORG

Kjetil Karlsen, allmennlege og fengselslege, Tromsø

Marit Kjos Bjerknes, student ved institutt for kriminologi og rettsosjologi, Oslo

Tore Vik, cand.-polit., Bodø

VARETEKT:

Rettsikkerhet i fengsel er en indikator på samfunnets respekt for menneskeverdet.

Foto: SCANPIX

I mars 2005 sitter den 30 år gamle Pernille Sørensen inne-sperrert på varetektscelle. Isolasjonen fører til alvorlige psykiske plager. Fengselslegen anbefaler overfor ledelsen i fengselet at hun flyttes til en avdeling der hun kan omgås andre mennesker. Rådet blir ikke fulgt. Noen dager senere henger hun seg. Livreddende førstehjelp blir igangsatt først når ambulansen ankommer. Hjemmen hennes har da vært for lenge uten oksygen. Pernille blir erklært død etter en uke i respirator.

I juni 2006 blir en mann i 50-årene overført fra psykiatrisk sykehus til det samme fengselet. Ledelsen har valgt å ikke følge anbefaling fra fengselslegen og behandlende psykiater om midlertidig avbrudd i soningen grunnet selvmordsfare. Kort tid etter at den dørmte pasienten ankommer fengselet, henger han seg i sitt eget belte. Hans liv berges ved en tilfeldighet.

Fengselsleder avgjør hvorvidt soningsforholdene bør tilpasses,

og kan innvilge midlertidig soningsavbrudd. Uttalelser fra lege skal vektlegges, men også andre forhold må tas med i vurderingen. Fengselsleder må veie hensynet til den innsatte opp mot samfunnets interesser. Fare for nye lovbrudd eller rømming taler for eksempel mot å innvilge soningsavbrudd.

Råd tilsidesatt

Helseavdelingen ved fengselet opplevde gjentatte ganger at klare medisinskfaglige råd uten videre ble tilsidesatt. Forsøk på dialog med fengselslederen førte ikke frem. Helsepersonellovens § 17 pålegger leger å varsle om forhold som setter pasienters liv og helse i fare. Fengselslederens overordnede og Helseilsynet ble varslet om de konkrete hendelsene. Omtale i lokalavisen

ledet til en offentlig debatt, som dreier seg om grunnleggende prinsipper:

- Innsattes rett til forsvarlige helsetjenester
- Respekt for medisinskfaglige råd
- Helsepersonells varslingsplikt

Det har de senere år vært økt fokus på varsling som et virkemiddel for å avdekke og forebygge brudd på normer, regler og prosedyrer. En forutsetning for et velfungerende varslingsinstitutt er at forholdene det varsles om blir forsvarlig undersøkt. Det har ikke skjedd i disse sakene. Helseilsynet har ikke innhentet journalopplysninger for å klarlegge hendelsesforløpene. Kriminalomsorgen har ment at det er utenfor deres mandat å innhente disse opplysningene, og baserer sin vurdering på

TOGKAOS

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp), samferdselsminister

- Å sette i gang utredning av høyhastighetstog er virkelighetsfjernt mener Forbrukerrådet.
- Først må regjeringen sørge for at alle kommer seg på jobb.
- Punktlighet er første prioritert forsikrer samferdselsministeren.

Høgfartstog har br

Forbrukerrådet kritiserer for tida regjeringa sin jernbanepolitikk. Utgangspunktet er den vanskelege situasjonen no i vinter. Eg har stor forståing for frustrasjonen til pendlarane og har difor hatt fleire møte med pendlarforeningar. Eg kan forsikra Forbrukerrådet om at vi er godt i gang på alle områda rådet tek opp. Å betra punktlegeheita er

prioritet nummer ein både for Jernbaneverket og NSB. Det blir arbeidd på spreng for å få på plass betre informasjon og betre alternativ transport. Vi har for første gong fått på plass ei refusjonsordning ved avvik. Denne gjeld både einsskild-billettar og periodebillettar, etter nærare reglar.

Det er godt Forbrukerrådet

E-POST

Send ditt innlegg til
debatt@vg.no

SKRIV

Send ditt innlegg til
VG, Akersgaten 55
1185 Sentrum, 0107 Oslo

SMS

Send ditt innlegg med
kodeord «sidet» og
din mening til: 2200

● Navn og adresse må oppgis på innsendte innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.
● Innlegg med angrep på privatpersoner må signeres med fullt navn.
● Vi forbeholder oss rett til å kutte i manuskriptene, og innsendte manuskripter blir ikke returnert.

nder soning

informasjon fra fengselsledelsen. Ut fra denne ensidige saksfremstillingen konkluderes det med at fengselslederen ikke har opptrådt regelstridig.

I etterkant av det andre selvmordsforsøket har fengselslederen presentert et dokument som gir inntrykk av at en navngitt psykiater uttalte seg i saken før anbefalingene fra behandlende psykiater og fengselslegen ble tilsidesatt. Etter å ha gjennomgått saken konkluderer advokat John C. Elden med at dette dokumentet synes å være feildatert og at det inneholder faktiske feil. Elden har anbefalt at forholdet anmeldes. For å bringe klarhet i mistanken om dokumentfalsk, og av hensyn til de berørte og deres pårørende, har forfatterne av denne kronikken anmeldt ledelsen ved fengselet til Riksadvokaten. 28 personer – herunder leger,

studenter m.v. fra landet rundt – har sluttet seg til anmeldelsen.

Helsetilbud og rettssikkerhet i fengsel er en følsom indikator på samfunnets respekt for menneskeverdet. Uavhengig av hvordan Riksadvokaten håndterer anmeldelsen, har konflikten avdekket en alvorlig systemsvikt.

Undersøkes

Etter to års diskusjon er varslingen fortsatt ikke undergitt en forsvarlig behandling. Statsråd Knut Storberget har mottatt Eldens betenkning, og har blitt oppfordret til å undersøke de konkrete sakene. Statsråden svarer at han føler seg «trygg på at de vurderinger som er foretatt har vært forsvarlige». Statsråden har fortjenstfullt bidratt til å sette helsetilbud i fengsel på dagsorden. Han bør nå rydde opp i de konkrete og prinsipielle spør-

målene knyttet til denne konflikten:

■ Journalopplysninger og annen relevant informasjon om de to nevnte hengningene må innhentes, slik at det ut fra et tilstrekkelig saksgrunnlag kan avgjøres hvorvidt fengselslederens vurderinger har vært regelstridige.

■ Det må utarbeides regelverk for å håndtere uenighet mellom helsetjeneste og kriminalomsorg på en forutsigbar og forsvarlig måte.

■ Det bør opprettes en kommisjon som avgjør i situasjoner der helsetjenesten og fengselsledelsen ikke kommer til enighet. Kommisjonen må ha både juridisk og medisinsk faglig kompetanse, og være uavhengig i forhold til kriminalomsorgen. Kommisjonen bør rutinemessig vurdere alle selvmord og selvmordsforsøk under frihetsberøvelse.

ei støtte

gjør det dei skal og er på plass på område som gjeld folk flest. Eg finn det derimot underleg at rådet går til felts mot statsministeren fordi regjeringa no set i gang ei utgreiing om høgfarlsbanar i Noreg. Dette har regjeringa varsla i Soria Moria II. Det er elles eit oppdrag som også har brei støtte i Stortinget. Utgreiinga skal ikkje berre sjå på

moglegheita for høgfarstog, men også leggja ein strategi for fjernstrekningane mellom dei største byane våre.

Forbrukarrådet hevdar elles regjeringa ligg langt etter skjema i jernbanesatsinga. Det er vanskeleg å skjona. Vi har faktisk dobla jernbaneløyingane sidan vi overtok i 2005. Vi har dessutan lova ei gradvis opptopping av meir midlar. Jernbaneverket fekk meir midlar enn dei kunne

bruka i 2009. I år har etaten fått det dei sjølv meiner dei treng til utbetring i Osloområdet. Det tek diverre tid å få bukt med problema.

Vi gjer no det vi kan i alle ledd for å betra togtilbodet så raskt som råd. Dessutan arbeider vi for å realisera den mest ambisiøse nasjonale transportplanen som nokon gong er lagt fram: 322 milliardar kroner til veg og bane dei komande ti åra!

HIMALAYA: FNs klimapanel har innrømmet at prognosene for smelting av breene var feil. Foto: VG

Håpløs diskusjon

Sivilingeniør Svein Tveitdal presenterte seg i VG onsdag 10. mars som ansvarlig for sekretariatet til FNs klimapanel.

Men, han forstår tydeligvis ikke at han samtidig sterkt svekker sin egen habilitet og troverdighet i diskusjonen rundt sannheten om «Climategate».

Han går allerede i overskriften «høyt opp på banen» og snakker om flertallet av forskere og politikeres kortsiktige frykt for velgerdom, men glemmer samtidig at hans eget renommé står på spill om skepsisen og avsløringene rundt hans tidligere virke skulle vise seg å være sanne.

Dette handler jo om splinten i naboens øye, men la nå det ligge, for dette vil vise seg.

KLIMA

F. Sund, Klimaskeptiker, styremedlem Asker PP

Deretter ble det kaldt og brukene nedlagt og «den lille istid» innfant seg på 1600 tallet, så «hokekølleteorien» om den stadig stigende gjennomsnittlige temperatur på jorden ikke kan være korrekt, ei heller at temperaturen aldri har vært så høy som nå, fordi den har sunket siste tiår.

Definere

Da blir det mildt sagt forvirrende å skremme med hva som skjer hvis temperaturen stiger mer enn to, tre, fire eller flere grader uten å definere basistemperaturen.

Er den dagens temperatur, den for ti år siden så vi har nesten to grader «å gå på» eller er det den høyeste i middelalderen, som kanskje gir oss enda mer å gå på, eller om vi tror på fossilene som er funnet på Svalbard av tropiske vekster, kanskje enda et par grader til?

Så har vi Tveitdals utsagn om

å vente til London, Florida og Nederland ikke klarer å håndtere havstigningene.

Hvilke havstigninger kan man spørre seg, for våre egne forskere fant ingen unormal smelting under Fimbulbreen i Antarktis da de boret seg gjennom, og andre forteller om økende breer i Nord-

Historien

Men i en komplisert klimadiskusjon bør en først og fremst konsentrere seg om det en vet og så kan man ta for seg alternativene ut ifra dette.

Sannhetsgehalten i mer enn fem tusen klimaatikler på Wikipedia som er blitt tuklet

med, samt de forskjellige klimamodellene og hvilke prognoser de gir for fremtiden lar jeg bedre kvalifiserte finne svar på, men forskerne bør da kunne enes om historien og resultatet av de prøver og målinger man tar av naturen i dag, ellers er jo klimadiskusjonen håpløs.

Ta våre egne oppdagelsesreisende og forskere og start med Leiv Erikssons oppdagelse av og etablering på Grønland. Der ble det etablert flere hundre gårdsbruk som dyrket korn og gress til buskapsen frem til ca. år 1200 e. Kr. Dette har vi lært bort på skolen i alle år, så man må anta at det er korrekt.

DEBATTEN

● Frykt for velgernes dom paralyserer statsledere fra å ta nødvendige beslutninger i klimapolitikken, hevdes det.
● Klimadiskusjonen blir håpløs hvis man ikke enes om historien og resultat av målinger tatt av naturen i dag, skriver Frede Sund.

ishavet, samtidig som FNs klimapanel har vedgått at deres prognoser for nedsmelting av breene i Himalaya var feil.

Jeg vet at det er en meritert forsker jeg bryner meg på her, men virkeligheten og historien må en forholde seg til, ellers kommer en på viddene.